

SUCCULENTA

MAANDBLAAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPLANTENVERZAMELAARS
OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927

Stukken voor de Redactie te zenden vóór den 15en der maand aan: G. D. DUURSMA, Achter de Hoven 114 bis, LEEUWARDEN.	Redactie: G. D. DUURSMA. Prof. A. M. SPRENGER. Girorekening No. 133550 - ROTTERDAM.	Alle correspondentie te richten aan het Secretariaat Adres: Mej. M. C. KARSTEN, TERBORG.
Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, <i>Voorzitter</i> , Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. M. C. KARSTEN, <i>Secretaresse</i> , Terborg; J. M. VAN DEN HOUTEN, <i>Penning- meester</i> , Rotterdam, Mathenesserlaan 364; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; Prof. A. M. SPRENGER, Wageningen, Hoogstraat 4.		

NOVEMBER.

De aftakeling in den tuin is begonnen, de bladeren vallen van de boomen en de eerste nachtvorsten hebben reeds aan den bloei van Dahlia's en dergelijke zachte planten een einde gemaakt. Al de planten in den tuin bereiden zich voor tot de winterrust, welke ook bij de succulenten thans een aanvang moet nemen. Ook deze moeten gedurende den winter krachten verzamelen voor een volgende groei- en bloeiperiode. Geheel verkeerd is het daarom de succulenten in den winter een te warme standplaats te geven, want dan zullen zij geen rust kunnen vinden. Zij groeien door, men geeft te veel water en daardoor verkrijgt men ijl en spillig uitgegroeiide planten welke geen weerstandsvermogen bezitten, ongeacht nog dat het karakteristiek uiterlijk, waardoor de meeste succulenten zich kenmerken, verloren gaat.

Wil men z'n planten een genoegen doen en er zelf veel genoegen van beleven, dan geeft men ze een zoo koel mogelijke standplaats. In den voorwinter behoeft men niet bang te zijn, dat het in een ongestookt vertrek zoo gauw zal gaan vriezen. Vooral wanneer de ramen op 't zuiden zijn, wordt op zonnige dagen heel wat warmte naar binnen gestraald, welke lang behouden blijft. Zoo'n ongestookte kamer op 't zuiden is het beste verblijf voor onze Cactussen en andere succulenten. Zelfs de teere hoog-succulente Mesembrianthemums 'geven aan zoo'n plaats de voorkeur boven een warm gestookt vertrek, mits men ze maar zoo dicht mogelijk bij het licht zet. Dit geldt trouwens in den winter voor alle succulenten. Men zet derhalve, ten-

minste als men een tamelijk uitgebreide collectie bezit, een flinke tafel zoo dicht mogelijk bij het raam en rangschikt daarop de planten. De kleinste en teerste soorten worden aan den voorkant gezet en de grootere soorten trapsgewijze meer naar achteren, zoodat de hoogste planten, het verst van 't raam verwijderd staan.

Op zoo'n plaats is, zooals gemakkelijk te begrijpen is, de verdamping van vocht uit de planten veel geringer dan in een warme kamer, Dientengevolge zullen de planten lang zooveel behoefte niet aan water hebben en dit veroorzaakt weer, dat de planten in veel beter rusttoestand komen.

Waar men bij het rangschikken gedurende den winter ook vooral op moet letten is, dat men vooral Echinopsissoorten, Epiphyllums en Phyllocactussen precies denzelfden stand geeft als op de zomerverblijf plaats. Deze soorten hebben thans op de meest gunstig geplaatste areolen reeds voorbereidselen gemaakt voor den volgenden bloei. Verandert de stand deze areolen ten opzichte van licht en zon, dan heeft dit veelal tengevolge, dat van den bloei niet veel terecht komt.

De meeste succulenten behoeft men van nu af aan maar heel weinig meer te gieten. Een vaste regel hiervoor kan niet gegeven worden, daar dit afhankelijk is van de standplaats, de gesteldheid van de potkruit en andere factoren, welke bij de eene verzamelaar geheel anders zijn dan bij den ander. Eigen ervaring moet hier de noodige aanwijzing geven. Geregeld inspecteeren der planten is derhalve in den winter een eerste vereischte. Over 't algemeen kunnen wij echter wel zeggen, dat eens per week bevochtigen van de aarde met iets lauw water ruim voldoende is. Men vermijde echter de planten zelf nat te maken en giete uitsluitend op de aarde langs de rand van den pot. Enkele soorten, zooals Aloë variegata, Kleinia articulata *en* blad-succulenten, benevens Phyllocactussen en Epiphyllums worden iets vochtiger gehouden. Bladsucculenten moet men gieten als het aan de onderste bladeren zichtbaar wordt, dat ze behoefte aan water krijgen.

G. D. D.

BUITENLANDSCHE BIJDRAGEN.

De bilobe vomern van *Conophytum*.

Van oudsher mochten onder de tot *Conophytum* behorende soorten de aan den top tweelobbig (bilobus) uitgegroeide vormen zich in de bijzondere belangstelling van wetenschapsmensen zoowel als liefhebbers verheugen.

Doordat de bladeren bij dezen nog niet zoo volkomen vergroeid zijn als bij andere vormen, staan ze op de grens tusschen de meer sphaeroïde of kegelvormige planten en die, welke duidelijk gescheiden bladeren aantoonen.

Reeds Berger ¹⁾ had — gebaseerd op de eenige toentertijd beschreven soort : *Mes. bilobum* Marl. — hiervoor een afzonderlijke sectie, de *Cordiformia* (= hartvormigen), opgericht.

Schwantes ²⁾ deelde daarop de *Cordiformia* als ondersectie bij de *Sphaeroïdea* in.

N. E. Brown ³⁾, bracht aanvankelijk de bilobe vormen in een tweetal secties, te weten de *Biloba* en *Turrigera*, onder. Ook nadat hij het gen. *Conophytum* als zelfstandig geslacht van *Mesembrianthemum* afgesplitst had, heeft Brown ⁴⁾ de bilobe vormen in zijn sleutel als bijzondere groep binnen het gen. *Conophytum* — zij het dan ook zonder bepaalde benaming — onderscheiden.

Ten slotte meende Schwantes ⁵⁾ — gesteund op bepaalde kenmerken — de bilobe vormen als een afzonderlijk geslacht of ondergeslacht te moeten afsplitsen, dat hij met den naam *Derenbergia* aanduidde. De opvatting als volkomen zelfstandige groep werd echter later, ook door Schwantes, weer geheel enal verworpen, zoodat de bilobe vormen heden ten dage algemeen als tot *Conophytum* behoorend opgevat worden.

Nieuwere vondsten en verschillende waarnemingen wijzen evenwel uit, dat men de bilobe vormen in geen geval meer als een afzonderlijke groep, zooals men tot nog toe gedaan had, beschouwen mag. Veeleer laten zich onder de bilobe vormen nu reeds meerdere ondergroepen onderscheiden, die elk op zich zelf een betrekkelijk vast en scherp omljnd karakter toonen. Ik zou dan ook willen voorstellen om de bilobe vormen van *Conophytum*, gerangschikt al naar saamhorigheid, als secties binnen het geslacht *Conophytum* bijeen te nemen. Hiervan zou ik er vooreerst 3 willen onderscheiden :

1. **Biloba.** Typeplant : *Conoph. bilobum* N. E. Br. Het gaat

¹⁾ Berger : „*Mesembrianthemum und Portulacaceen*” (1908), p. 280.

²⁾ Schwantes : „*Zur Stammesgeschichte der Sphaeroidea*”, in *Monatsschr. f. Kakteenkunde*, J.g. 1921, pag. 98.

³⁾ N. E. Brown : „*New and old species of Mesembrianthemum*”, in *The Journal of the Linnean Society, Botany*, vol. 45 (1920).

⁴⁾ Brown : „*Mesembrianthemum*”, in *The Gard. Chron.* 1922, vol. LXXI, p. 198 en 1925, vol. LXXVIII, pag. 450.

⁵⁾ Schwantes : „*Die Mesembrianthema Cordiformia Brgr.*” in *Zeitschr. f. Sukk. kunde*, Bd. 11 Heft 8, pag. 137.

hier voornl. om betrekkelijk groote vormen, die van een wigvormige gedaante zijn ; grondkleur groen tot blauwachtig-groen, min of meer duidelijk donkergroen gevlekt; vlekken niet opliggend. Lobben krachtig ontwikkeld, spits toeloozend of afgerond. Ik reken hiertoe: *Con. bilobum* N. E. Br., *Con. cauliferum* N. E. Br., *Con. exsertum* N. E. Br., *Con. sororium* N. E. Br., *Con. Elishae* N. E. Br., *Con. albescens* N. E. Br., *Con. apiatum* N. E. Br., *Con. cordatum* Schick et Tisch., *Con. halenbergense* Dtr. et Schw. : voorts *voorloopig*, daar de bloem nog onbekend is: *Con. nuciforme* N. E. Br. (syn. : *M. cryptopodium* Kensis) en *C. corniferum* Schick et Tisch.

2. **Gracilistyla.** Typeplant: *Con. gracilistylum* N. E. Br., Corpuscula kleiner dan bij de *Biloba*, lobben slechts zwak uitgegroeid of wel zijn de corpuscula meer hartvormig en minder uitgesproken wigvormig. Kleur donkergroen tot blauwachtiggroen met min of meer duidelijke punten. Oppervlakte bijkans glad of behaard (dit laatste ook bij *Con. gracilistylum*, wanneer ze pas geïmporteerd of in de cultuur niet te rijkelijk van voedsel voorzien is), spleet eveneens min of meer behaard. Bloemen lila tot karmijnrood.

Hiertoe behooren: *Con. gracilistylum* N. E. Br., *Con. velutinum* Schw., *Con. Tischeri* Schick, verder *voorloopig* (bloemen nog onbekend!): *Con. quaesitum* N. E. Br., *Con. retusum* N. E. Br., *Con. diversum* N. E. Br., *Con. andausanum* N. E. Br. — *Con. Meyeri* N. E. Br. heeft zeer veel van *Con. velutinum* Schw., moet echter in het bezit van gele bloembladeren zijn.

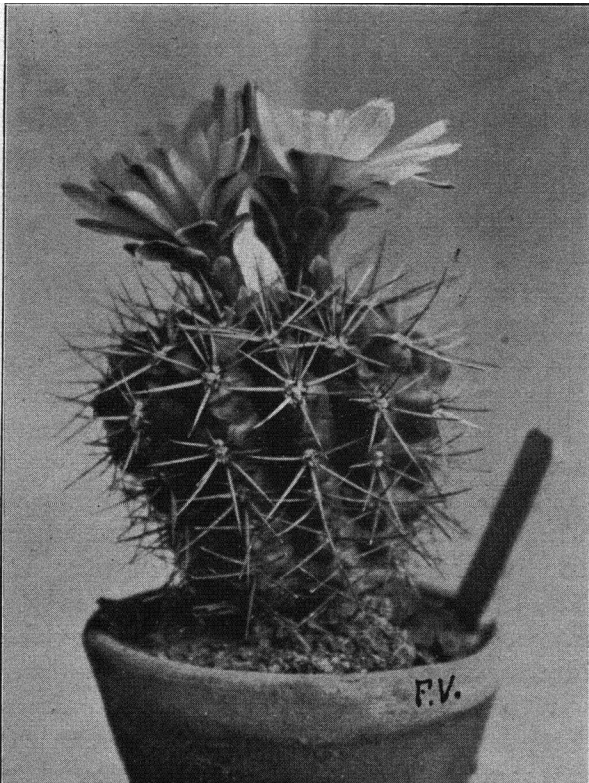
3. **Ophthalmophylla.** Typeplant: *Con. Friedrichiae* Schw. Lobben duidelijk ontwikkeld, evenwel aan de bovenzijde breed en niet of nauwelijks gekield. Corpuscula niet wigvormig samengedrukt. Grondkleur grijs tot witachtiggroen of roodachtigbruin; lobben aan de bovenzijde en gedeeltelijk ook lateraal met donkere punten bezet, die voor een deel tot groote „vensterachtige” vlekken samenvloeien. Bloembladeren wit of karmijn. Hiertoe behooren: *Con. Friedrichiae* Schw., *Con. Roodiae* N. E. Br., *Con. pellucidum* Schw., *Con. turrigerum* N. E. Br.

(Slot volgt.)

Dr. A. TISCHER.

ECHINOCACTUS GIBBOSUS. P. DC.

Met volle belangstelling nam ik kennis van het artikeltje, door den heer Hoebee in het Octobernummer van ons orgaan geplaatst, en na het onderschrift van den heer Duursma zouden wij deze zaak wel als afgedaan kunnen beschouwen. Toch waag ik het nog een kleine opmerking er aan toe te voegen en wel deze dat de beschrijving der *Echinopsis Fiebrigie*, waarmede de verwarring plaats had eveneens in jaargang '26 op bladzijde 77 te vinden is en dat, het grootte verschil van beide planten in aanmerking genomen het bijna onbegrijpelijk is dat zoowel in het handboek van Schelle, als in het boek van onzen geachten redacteur deze planten verward werden.

Echinocactus gibbosus.

Als *Echinopsis* is de *Fiebrigie* buitengewoon schoon en bijzonder aanbevelenswaard en als ik mij niet vergis heb ik ook in '26 reeds

een zeer goede foto daarvan ingezonden. Doch nu ter zake! Naamsverwisselingen zijn voor de goede liefhebbers altoos zeer onaangenaam en bovengenoemd artikelje illustreerde dat voor mij nog eens in het bijzonder. Ik had aan een mijner kennissen wat oude jaargangen van „Succulenta” ter lezing gegeven en op een Zondag, dat deze mij bezocht, bloeide juist de *Echinocactus gibbosus*. Nieuwsgierig werd de plant bekeken, het etiket even uitgenomen en toen hoorde ik tot mijn groote verbazing „Maar die lijkt niets op een *platensis*!”

Ik moet wel wat verbaasd gekeken hebben en ik zeide dan ook „Maar dat zijn twee vrij verschillende planten!” Nog langer werd mijn gezicht toen daarop weder het antwoord kwam „En het staat toch in *Succulenta* dat deze planten, de *gibbosus* en de *platensis* gelijk zijn!” Dat eischte nadere bevestiging, welke mij in den loop der volgende dagen, bij het terugbrengen der uitgeleende nummers gegeven werd. In jaargang '19 bladzijde 22 stond een zeer klein stukje waar boven als opschrift *Echinocactus gibbosus* D.C. = *Echinocactus platensis* Speggaz. Nu was het mij duidelijk, alhoewel ik mij ook niet goed kon voorstellen dat zoo iets geschreven was. De meeste onzer lezers zullen de *Echinocactus platensis* wel voldoende kennen, daar deze door zijn groote bereidwilligheid tot bloeien vrij algemeen verbreid is.

Met de *Echinocactus gibbosus* is dit niet zoo want in elk geval zullen er toch een paar jaar meer voor noodig zijn deze plant in bloei te hebben, doch dan is de moeite ook dubbel beloond. Met zijn prachtige, glanzend witte bloemen, welke omstreeks 6 c.M. groot zijn, maakt de plant een schitterende indruk.

Evenals bij vele andere soorten der Cactussen kan men ook bij de *gibbosus* allerlei variaties waarnemen, doch de verschillen zijn onderling zoo gering dat men zonder overdrijving de helft der varieteiten kan laten vallen, alhoewel de verschillen bij de uiterste variaties vrij groot zijn. Prof. Speggazine, welke chef der botanische afdeling van het landbouwministerie te Buenos Aires was en in 1905 na vele reizen door Argentinië de daar voorkomende Cactussen beschreef, noemt dan ook slechts drie varieteiten van de *Echinocactus gibbosus*. De type plant beschrijft hij aldus: „Nedergedrukte kogelige plant tot $8\frac{1}{2}$ c. M. hoog en breed, donkergroen van kleur en met 13 ribben voorzien. Deze ribben hebben geen rechtstandig verloop doch zijn zeer gebult. Elke doornbundel is samengesteld uit 12 tot 15 stekels, waarvan 1 tot

3 als midden stekels zijn aan te merken. De kleur der stekels is grauw wit en zij zijn $1\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2}$ c. M. lang. De bloemen zijn vrij groot, tot 6 c. M. diameter en vol ontsloten, glanzend wit.

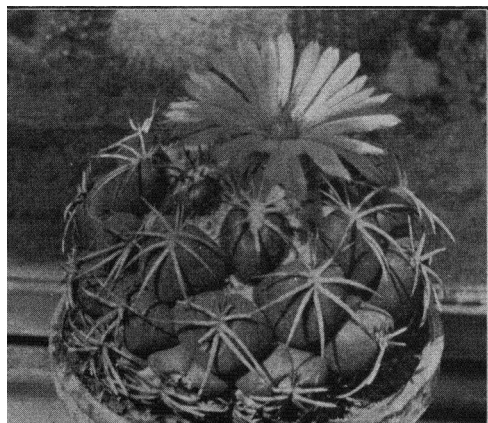
In den handel komen beduidend meer varieteiten voor en men kan daaraan te kust en te keur gaan. Het grootste verschil is waarschijnlijk te vinden tusschen de varieteiten *ferox*, welke meer gebogen, dunnere stekels bezit en de varieteit *Schlumbergerii* met zijn kortere doch meer rechtstaande doornen.

In onze verzamelingen vertoont de *gibbosus* zeer sterk de eigenschap om spoedig de bolvorm vaarwel te zeggen en spillig omhoog te groeien waardoor zij veel van haar schoonen vorm verliest. Om dit euvel te bestrijden moet ze dan ook liefst zeer kort bij het glas en vrij uitgeplant worden; wat voor vele liefhebbers echter ondoenlijk is. Toch zal de *gibbosus* om zijn fraaien vorm en bijzonder schoone bloemen wel tot de meest geliefde planten der verzameling blijven behooren. F. V.

UIT ONZEN LEZERSKRING.

Mamillaria elephantidens.

Bijgaand een kiekje van *Mamillaria* (= *Coryphantha*) *elephantidens* Lem. Deze plant werd door mij begin Juni uit Duitschland

Mamillaria elephantidens.

(Foto C. A.).

op bestelling ontvangen en leverde eind Augustus de eerste bloem, bij welke gelegenheid ik er een foto van nam. Daarna kwamen

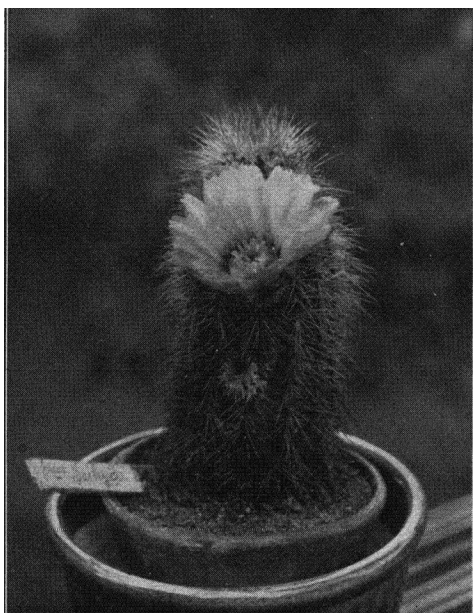
begin September nog twee bloemen, zoodat ik niet anders kan doen dan deze soort wegens haar bloeiwilligheid aanbevelen.

Ook de kleur (rood) en grootte (doorsnede $8\frac{1}{2}$ c.M.) van de bloem doen deze soort voor alle liefhebbers in aanmerking komen.

Door mij werd de plant gekweekt op een open plat met tamelijk veel zon in een kamerkasje, een gelegenheid dus door vele liefhebbers gemakkelijk na te volgen. C. A,

Echinocereus Baileyi Rose.

Van den heer Arnold ter Weeme, Neede, ontvingen we een fraaie photo van een bloeiend exemplaar van bovengenoemde cactussoort, waarvoor we gaarne een plaatsje in ons blad inruimen.

De heer ter Weeme, die we bij deze vriendelijk dank zeggen voor zijne attentie, schreef ons aangaande den bloei dezer plant, die nog niet zoo heel lang in de cultuur is (ze werd gevonden door wijlen Dr. Rose) als volgt:

„De violetrose bloem met groen hart en gele meeldraden komt mooi uit tegen de grijsgroene kleur en roodbruine beharing der plant.” We hoeven hier verder niets aan toe te voegen, de photo spreekt wel voor zich zelf! Men ziet, wat een liefhebber bij goede cultuur bereiken kan, M. K.

OP DEN UITKIJK.

Verkade's album.

Zoo heeft d.d. 15 October j.l. het nieuwe album „Kamerplanten” van de Firma Verkade te Zaandam zijn intrede gedaan.

Zooals te verwachten was ziet het er weer keurig uit en is voor alle medewerkers een prachtig succes.

De tekst is geleverd door den welbekenden Amsterdamschen hortulanus, den Heer A. van Laren, die op een zeer aangename wijze de behandeling van die planten beschrijft, die voor kamer-cultuur in aanmerking komen. Het geheel getuigt, dat een vakman aan het woord is.

Ofschoon wij ons meer op het gebied van vetplanten bewegen, zullen er toch weinig leden zijn, die zich niet tot een of andere kamerplant aangetrokken gevoelen, doch afgezien hiervan, kan ik U mededeelen, dat ook een gedeelte van dit album aan vetplanten gewijd is, voorwaar een verblijdend teeken.

Het spreekt van zelf dat in zoo'n klein bestek de vetplanten niet tot in de kleinste bijzonderheden behandeld kunnen worden.

Ongetwijfeld zullen velen, na het lezen van de bladzijden 76 t/m 81, meer belang gaan stellen in onze lievelingsplanten.

Op de bladzijden 71 en 76 treffen wij 2 groote gekleurde platen aan van *Agave americana* en *Crassula lactea*, terwijl kleine gekleurde platen aanwezig zijn van : *Ceropegia Woodii*, *Epiphyllum truncatum*, *Rochea coccinea*, *Sedum Sieboldii variegatum*, *Phyllocactus phyllanthoides*, *Aloe arborescens* (hiervan komt ook nog een zwart-wit teekening voor op bld. 82), *Gasteria verrucosa*, *Echeveria secunda*, *Echeveria metallica*, *Crassula falcata* en *Echeveria glaucescens*.

De bloem van *Crassula falcata* doet eenigszins vreemd aan, terwijl de kleur van *Echeveria metallica* niet natuurgetrouw genoemd kan worden.

Moge hetgeen over vetplanten in dit album opgenomen is ertoe bijdragen dat een stroom van aanvragen, om een vetplanten-album uit te geven, de Firma Verkade bereikt en de Firma er natuurlijk voor zwicht.

Wij kunnen zeggen „Wij zijn dankbaar, maar niet voldaan”.

Hilversum, Oct. '28.

CHR. DE RINGH.

DE BLOEMENTENTOONSTELLING TE
's-HERTOGENBOSCH.

In het laatst van Augustus hield de afdeeling Den Bosch der Koninkl. Maatsch. van Tuinbouw en Plantkunde een tentoonstelling. Nu is een bloemententoonstelling in dezen tijd van het jaar niets bijzonders en het behoort ook niet meer tot de zeldzaamheden, dat er succulente planten te aanschouwen zijn. Toch had deze tentoonstelling voor mij iets aantrekkelijks.

Het was mij bekend, dat een onzer leden, de Heer S. P. C. van Romunde uit Heesch bij Oss, planten ingezonden had.

De opstelling verried een goede smaak en de planten waren in een uitstekende conditie. Ik trof er o.m. aan: *Adromischus*, *Aloe*, *Agave*, *Senecio*, *Dyckia*, *Echinopsis*, *Gasteria*. *Euphorbia*. *Mesems* in groote verscheidenheid en een prachtcollectie *Echeveria*'s. *Stapelia Leendertzii* stond te prijken met een groote knop, jammer, dat deze zoo gesloten bleef als een bus. Zeer opvallend was ook de bloem van *Crassula falcata*.

Zooals U wel zult bemerken was er geen enkele cactus aanwezig. De inzender heeft zeer duidelijk laten zien, dat een vetplantenverzameling, zonder cactussen, zeer goed tot haar recht komt.

Tot mijn groote genoegen mocht ik constateeren, dat deze inzending met den eersten prijs, een verguld zilveren medaille, bekroond was, waarmede wij den Heer van Romunde van harte gelukwenschen.

Zij, die meenen, dat genoemd lid ingezonden heeft uit eerezucht, kennen hem niet. Hij heeft speciaal ingezonden om in het Zuiden propaganda te maken voor onze Vereeniging en dit sympathieke idee maakte voor mij deze tentoonstelling aantrekkelijk.

Wij danken hem hiervoor hartelijk en hopen, dat zijn voorbeeld tot navolging moge strekken.

Propagandamateriaal wordt gaarne op aanvraag door het Secretariaat verstrekt.

Hilversum, September 1928.

CHR. DE RINGH.

Per abuis is dit verslagje een maand blijven liggen.

M . K.

FOTO'S - P. KOOY.

Begin October werd de tweede serie foto's verzonden, n.l.6 *Opuntia Rafinesquei*, 7 *Mesembr. Bolusii*, 8 *Echinocactus setispinus*, 9 *Echeveria Derenbergii*, 10 *Echinocactus Fiebrigii*.

Verschillende leden roemden ten zeerste de prachtige uitvoering der scherpe foto's, waarop de planten oogenblikkelijk te herkennen zijn.

Wie zich nog op de complete serie wenscht te abonneeren, gelieve hiervan ten spoedigste kennis te geven aan den heer P. Kooy, v. *Ostadestraat 50 "' Amsterdam.*

Tevens wordt men vriendelijk verzocht, het bedrag ad f0.52 per serie telkens vooraf te 'willen inzenden. Dit geldt ook voor hen, die zich wel als abonné op de foto's opgaven, doch het bedrag niet overmaakten. Vervolgens wordt dus uitsluitend bij vooruitbetaling geleverd en andere aanvragen ter zijde gelegd.

UIT DE AFDEELINGEN.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Lezing door den Heer J. M. van den Houten op Zaterdag 6 October.

Voor den tweeden keer in dit jaar was de Heer van den Hout en bereid gevonden eene lezing te houden voor den Kring. Dit voorrecht is van groot belang voor de leden: het stelt hen in de gelegenheid hunne botanische kennis op eene aangename manier te verrijken of te verdiepen.

Naar de meening van den Heer v. d. H. was zijne stof: „de Systematiek der Cactussen“ niet gemakkelijk populair te behandelen: toch slaagde spr. er in zijn toehoorders op eenvoudige onderhoudende wijze met dit moeilijke onderwerp vertrouwd te maken.

Spr. ging terug tot den ouden tijd en stelde de vraag: „hoe leerde men de niet inheemsche planten kennen en wat heeft de menschen er toe gebracht aan de systematiek te beginnen? Plaatwerken dienden om vreemde planten bekend te maken: in oude werken vindt men reeds afbeeldingen van cactussen. Eerst beeldde men at planten, die nuttig geacht werden, daarna die mooi gevonden werden en ten slotte het overschot. Men onderscheidde al heel vroeg het geslacht melocactus en opuntia, daarna pereskia, genoemd naar een persoon N. C. F. Peirex 1637, en het geslacht cereus, eene verbastering van een Spaansch woord cirios, dat kaars beteekent.

Men trachtte den prioriteitsregel streng te handhaven, wat wel eens moeilijkheden opleverde, wanneer men tot de ontdekking kwam, dat eenzelfde plant twee of drie of soms wel tien namen rijk was.

In den loop der eeuwen groeide het aantal bekende cactussoorten: de *Candolle* bracht het tot 164, *Pfeiffer* tot 324. *Förster* tot 500, *Schumann* tot 670, *Britton* en *Rose* onderscheidden 1235 soorten: welk aantal in de *Duitsche catalogi* van den laatsten tijd nog overtroffen wordt.

Spr. behandelde verder de vraag, wanneer mag men van eene nieuwe soort spreken en waarschuwde voor de neiging van sommige kweekers om eene variëteit als eene nieuwe soort te betitelen. In de natuur varieert alles — verschillende omstandigheden brengen soms afwijkingen voort, de kleur der bloem kan afhangen van de temperatuur: kruisingen en veelvormige bastaarden kunnen ook zonder de bemoeiingen van den mensch tot stand komen. De voorzichtigheid gebiedt dan niet dadelijk van eene nieuwe soort te spreken. *Britton* en *Rose* hebben zich hieraan nooit schuldig gemaakt, eene nieuwe soort werd altijd tot in de kleinste bijzonderheden nauwkeurig beschreven en afgebeeld en was nooit gelijk aan eene

plant, die reeds eerder onder den een of anderen naam bekend was. Hun 1235 soorten zijn werkelijke soorten.

Lette Linnaeus reeds op de kenmerken van meeldraden, en stampers, de bloem, de hoogste voltooiing van de plant als drager der voortplantingsorganen, is inderdaad wel het meest geschikt om de hoofdkenmerken aan te geven. Britt on en Rose schonken aan de bloemen de grootste aandacht. Persoonlijk hebben zij alle cactuslanden bezocht. Zij zagen zodoende volgroeide exemplaren in hun meest volkomen vorm. Zij kregen niet alleen een ruim overzicht, maar waren ook in staat op de geographische verspreiding te letten.

Het karakter van eene streek toch, is van groot belang voor den ontwikkelingsgang der cactussen. Positief weten we van de afstamming van onze gedoornde vrienden niets, tot nu toe werden er van cactussen geen fossielen gevonden, maar aannemen kunnen we, dat ook hier de meer ingewikkelde vormen uit de eenvoudige zijn voortgekomen. Pereskia met het stamland Zuid-Amerika is de oudste vorm : in den loop der tijden trok dit geslacht naar het Noorden. Hieruit ontsproot de stam der opuntiaeae. Bij maihuenia treedt het typische Cactus model reeds te voorschijn; deze lijkt op opuntia, heeft wel doornen, maar nog geen glochiden. De glochiden, die de opuntia's vertoonen zijn een nieuw verworven eigenschap: de vlakke bloem, zonder bloembuis wijst op een ouden vorm. Als volgende stam hebben de cereëe zich afgescheiden, deze hebben reeds een hoogen trap bereikt; missen o.a. het vermogen om eene mislukte vrucht als stek te gebruiken (proliferatie): toch houden sommige soorten ook nog oude neigingen en ziet men o.a., dat phyllo's luchtwortels kunnen vertoonen. Een kenmerk voor eene soort is het bloeien overdag of 's nachts — het 's nachts bloeien wordt beschouwd als een hogere vorm van aanpassing. Zoo voerde spreker zijn toevoorders trapsgewijze tot den hoogsucculenten vorm: aldus besprekend de voornaamste motieven, waarop men eene indeeling, zooals Al w in Berg er heeft toegepast, kan uitwerken.

Zonder iets af te dingen van het groote wetenschappelijke belang van het systeem Britton en Rose is er toch een praktisch bezwaar aan verbonden. n.l. dat het ingewikkeld en daardoor moeilijk is. 124 geslachten uit elkander kennen is niet iets, dat voor eenieder is weggelegd. Het laatste werk van Kupper „Das Kakteen buch” dat niet meer dan 20 geslachten noemt, schertste de Heer v. d. H. als het beste boek voor leek en liefhebber.

Aan het slot van zijne voordracht wees spr. er op, dat er veel kans bestaat, dat verschillende soorten zullen verdwijnen tengevolge van den enormen uitvoer ; bij scheepsladingen worden tegenwoordig de Cactussen naar Europa vervoerd, waar voor op onoordeelkundige wijze heele streken worden leeggehaald : daarentegen worden ook zoo nu en dan nieuwe soorten bekend zooals Obregonia Denegrii,

De Heer v. d. H. had zich de moeite getroost, ter verduidelijking van zijne voordracht den stamboom der Cactusfamilie, zooals Berger dien in „Die Entwicklungslinien der Kakteen” ontwierp en in losse schema's in dat boek graphisch voorstelde tot één geheel samen te voegen en daarvan eene groote tekening te vervaardigen. De lezing werd met zéér veel belangstelling gevolgd en liet de aanwezigen een blik slaan in het verborgen leven der Cactussen, die toch steeds als heel bijzondere kinderen van moeder natuur beschouwd moeten worden.

In de pauze gingen een groot aantal prachtige photo's, afkomstig van den Heer

de Laet, van hand tot hand; zij droegen het hunne bij om deze bijeenkomst van den kring tot een zeer geslaagde te maken.

J. J. E. VAN DEN THOORN.

Kring 's-Gravenhage en Omstreken.

Lichfbeeldenavond.

Vergadering op Zaterdag 17 November des avonds 8 uur precies in het gebouw Amicitia, Westeinde 15.

Deze bijeenkomst zal uitsluitend gewijd zijn aan het vertoonen van lichtbeelden naar photo's door de leden van hunne planten genomen.

Ondanks het „rookverbod“ ontbraken op de vorige vergadering verscheiden leden, die geklaagd hadden, dat het rooken hen het komen onmogelijk maakte. Wij hopen, dat deze ditmaal aanwezig zullen zijn. **HET BESTUUR.**

Kring Amsterdam en Omstreken.

Op 1 November hield de afdeling Amsterdam een propaganda avond ten einde te komen tot een grooter aantal leden, daar pas de helft van het aantal leden van Succulenta lid van den kring is.

Voor dat doel was de Heer J. M. v. d. Houten uit Rotterdam uitgenoodigd om op dien avond een lezing voor ons te houden met lichtbeelden. Voor dat doel was aan alle leden in Amsterdam en omgeving een convocatie gezonden en het resultaat was dat 50 (vijftig) Dames en Heeren aan dezen oproep gehoor gaven.

Om ruim 8 uur opende de Voorzitter met een welkomstwoord in 't bijzonder aan den Heer v. d. Houten voor zijn bereidwilligheid om voor ons te komen spreken.

Ook de Heer Chr. de Ringh welke uit Hilversum was overgekomen werd dank gebracht voor zijn belangstelling in het medeleven van de afdelingen welk op hoogen prijs werd gesteld.

De Heer v. d. Hou ten het woord verkrijgend begint allereerst met een overzicht te geven van de belangstelling die bestond voor onze gedoornde vrienden sinds 1500. Elke eeuw heeft zijn tijd gehad waarin zeer veel belangstelling bestond voor alles wat cactus en vetplant was en ook helaas weder achteruitging. Ook de opbloei der laatste jaren ging spreker na en noemde het een soort mode. Er is een tijd geweest dat bijna iedereen cactussen en vetplanten kocht doch hoevelen hebben moeten ondervinden, dat het kweeken soms lang niet gemakkelijk is met het resultaat, dat van al die velen maar enkelen zijn overgebleven, en dat zijn juist onzen trouw geworden.

Even voor de pauze kregen we reeds eenige mooie foto's op het doek te zien.

Tijdens de pauze werd thee rondgediend en mochten wij tien nieuwe leden inschrijven, een waar succes.

Na de pauze kregen we nog een dertigtal lantaarnplaatjes te zien, de een nog mooier dan de ander, er waren zelfs zeer mooie en groote Phyllobloemen bij uit eigen verzameling van den Heer v. d. Hout en.

Een algeheele opsomming te geven van alles wat gezien en gehoord zou te veel plaats in beslag nemen, daarom volstaan we met deze korte beschrijving te meer, daar de collectie planten en platen van den Heer van der Hout en te over bekend zijn.

Een hartelijk applaus beloonde de spreker voor zijn interessante lezing.

De voorzitter bedankte den spreker, den wensch uitsprekende, dat wij hem binnen niet al te langen tijd weder in ons midden mogen zien.

Om kwart over tien vertrokken beide Heeren met het oog op den trein, waarna men nog geruimen tijd bleef napraten over al het schoons wat ons dezen avond geboden was.

Orteliustraat 187.

H. WITTE, Secr.

Vergadering van den kring Amsterdam en Omstreken op Vrijdag 16 November, 's avonds 8 uur Gebouw „Koningin Wilhelmina“, Prinsengracht 1015.

Agenda ter vergadering: tevens Causerie van een der leden over een nader te vermelden onderwerp.

Aller opkomst noodzakelijk in verband met voorstellen voor de Jaarvergadering.

H. WITTE. Secr.

Kring Utrecht en Omstreken.

Op bezoek bij ons medelid J. B. C. Bergmann te Hilversum.

Op ons verzoek of wij eens op een Zaterdagmiddag de verzameling cactussen mochten bezoeken, kregen wij ten antwoord, dat de leden van harte welkom waren. Dit welkom bleek een magische invloed te hebben, want circa 20 leden, het grootste aantal dat een Utrechtsche excursie tot heden heeft bereikt, was op Zaterdag 22 September j 1. aan het Buurtstation aanwezig, om te gaan naar de cactussen van den heer J. B. C. Bergmann te Hilversum.

Circa 3 uur arriveerden wij aan de Torenlaan en werden wij in persoon verwelkomd door den heer Bergmann. Van buitenaf hadden we de serre met de Phyllo's reeds gezien, maar toen wij binnenkwamen en vanuit de huiskamer in de verblijfplaats van de planten zagen, werden allen getroffen door de groote verscheidenheid welke zich aan hun oog vertoonde. Aangezien voor zo'n groot gezelschap de kas te klein bleek, werd in partijen bezichtigd. Was de eene partij in de kas, dan genoot de andere partij van de thee en de koekjes, en omgekeerd terwijl de heeren reeds voorzien waren geworden van een geurige Havanna of Manilla. Het allereerst wat op viel was de prachtig bloeiende *Stapelia grandiflora*, die, volgens de heer Bergmann, ter gelegenheid van ons bezoek des 's morgens haar zooveelsten bloem ontplooid had. Een prachtstuk. Tevens viel op een pracht-exemplaar *Melocactus*. Naast een partij Phyllo's was eveneens een flink exemplaar van de nachtkoningin. Hier zagen we, dat naast de bolcactussen e.d. ook een plaats werd gegund aan de Phyllocactussen, iets wat men jammer genoeg, nog veel te weinig ziet. We willen nog noemen een paar zeer mooie *Euphorbia's* *Caput medusa*. Een ervan is reeds, door omruil, verhuisd naar het adres van onzen secretaris. In den hoek, bij vele groote zuilen, een statige rotsactus. Opgemerkt werden vele *crinata* vormen. Van alle soorten zagen we, zoowel de gewone soorten als de meer kostbare. De geheele verzameling maakte een keurige en rijke indruk.

Allen hebben genoten en waren vol lof. Onze gastheer wilde ons nog niet laten gaan, alvorens ieder eene herinnering, in den vorm van een cactus, ontvangen had. Door „omstaan“ kreeg ieder wat hem beschoren was. Lang hebben we nog zitten praten. De heer Barten bracht, als voorzitter, in een hartelijke speech onzen

dank over, voor de gulle en gastvrije ontvangst, welke speech op geestige wijze door den gastheer werd beantwoord.

Geachte heer Bergmann, Uwe bezoekers zullen deze excursie niet spoedig vergeten.
De Secretaris, F. TE WINKEL.

BESTUURSMEEDEDELINGEN.

ALGEMEENE VERGADERING.

De leden worden er aan herinnerd, dat eventueele voorstellen ter behandeling op de e. v. Algemeene Vergadering vóór 15 December a.s. in het bezit der Secretaresse moeten zijn (Art. 23 sub b. H. R.).

OPZEGGING VAN LIDMAATSCHAP.

Om onaangenaamheden te voorkomen worden de leden herinnerd aan Art. 8 van het Huish. Regl. Ook met het oog op het stamenstellen der nieuwe ledenlijst worden de leden, die hun (haar) lidmaatschap ingaande 1 Januari 1929 wenschen te beëindigen. voor zoover zij dit niet alreeds gedaan hebben, beleefd, doch dringend verzocht dit ten spoedigste op te geven aan het Secretariaat: M. C. Karsten, Terborg (Gelderl.).

MUTATIES LEDENLIJST.

ADRESWIJZIGINGEN.

- G. J. Mol, Amsterdam O., v/h. Pretoriusstraat 60 huis, thans Newtonstraat 17 huis.
H. M. Geerts, 's-Gravenhage, v, h. Hildebrandplein 15, thans Hildebrandstraat 120.
P. H. van Elewout, Rijswijk (Z. H.), v/h. Caen van Necklaan 94, thans Broekslotkade 74.
Joh. I. Schultz, v/h. Rotterdam, Speelmandwarsstraat 19 B, thans Schiebroek, van Lennepstraat 19 B.
H. G. de Smit, v/h. Voorburg, Oranjestraat 86, thans 's-Gravenhage, Kranenburglaan 244.
F. Pals, v/h. Zwolle, Eendrachtstraat 5, thans Nieuwe-Schans, Voorstraat.

Buitenland.

- A. H. Brascamp, v/h. Olst, „Rozenhof“, thans Pemalang, S.C.S. Java, p/a. E. H. B. Brascamp, Opperhoutvester. (N. O.I.).

NIEUWE LEDEN.

1929, tenzij anders vermeld.

- Mevr. S. Bekkers-Lopes Cardozo, Amsterdam Z., Bronckhorststraat 16 huis.
Mej. E. Schaeffer, Amsterdam Z., Wanningstraat 9 b.
G. J. Stork. Amsterdam W., Overtoom 132.
E. Snuyf, Apeldoorn, Marialaan 35.
G. Hooijer, Tuinbaas, Baarn, Villa „Susette“.
C. F. Batelt, Baarn, Tromplaan 38.
J. Buijs. Breda, van Vlietstraat 37.
Jo. van der Spek, Delft, Oude Delft 16.

- Mevr. A. E. Aka, 's-Gravenhage, Kranenburgweg 19.
 C. A. Evelein, 's-Gravenhage, Willem de Zwijgerlaan 114.
 C. Haring, 's-Gravenhage, Weissenbruchstraat 11.
 J. Kemeling, Heemstede, Heerenweg 72.
 Mevr. M. Reijers-Vermeulen, 's-Heerenberg. (1928).
 Mevr. A. J. Smits-Zwartjes. Heilo (N. H.), Holleweg.
 H. J. M. Ebeling, 's-Hertogenbosch, Choorstraat 14.
 Mevr. C. J. des Bouvrie-Hanse, Hilversum, Villa „Hansa”, Heuvellaan 34. (1928).
 Mevr. R. A. van Dam, Hilversum, Rembrandtlaan 29.
 D. Boermans, Orthen bij 's-Bosch.
 J. H. Lasonder, Rijswijk (Z. H.), Vondellaan 33.
 A. Nugteren, Rotterdam, Dordtsche Straatweg 705.
 H. van Waning Bolt, Arts, Smilde.
 A. V. E. Pohl, Tiel, Stationsstraat.
 P. F. Diemel, Utrecht, Berkelstraat 47.
 J. H. van Avesaat, Venlo, Leutherberg 139.
 Mej. M. J. Mulder, Wagenmgen, Bowlespark 6.
 P. C. van Huizen, IJmuiden, Havenkade 17. (1928).
 G. Visscher, Zwolle, Groot Weezenland 8.
- Buitenland (1928).
- G. M. J. Slabbert, Inspekteur van Skole, Springbok, Namaland (Zuid-Afrika).
 Mr. G. F. A. Mullemeister, Hôtel-Pension „Les Iris”, Chernex sur Montreux
 (Zwitserland).

VRAAG EN AANBOD.

In ruil aangeboden voor eenige flink ontwikkelde Echinocactussen een aquarium met tafel en 2 verwarmingslampen. groot 100 X 50 X 45 c.M.. desgewenscht met een flinke collectie goudvisschen.

Aanbiedingen aan M. Kroonen, Heysterbachstraat 9 rood, Dordrecht.

Te koop gevraagd: a/ „*Succulenta*”, jaargang 1, 2, 3.

b/ Net gebruikt exemplaar van Schumann's „*Blühende Kakteen*” (Iconographia Cactacearum).

Aanbiedingen aan Ds. F. C. Bosboorn te Gelselaer (Geld.).

<h1 style="margin: 0;">PERRY</h1> <p style="margin: 0;">AMSTERDAM. DEN HAAG. ARNHEM. UTRECHT. GRONINGEN.</p>	<p style="margin: 0;">Cactuspotjes.</p> <p style="margin: 0;">Cactusstandaards.</p> <p style="margin: 0;">Cactusgieters.</p> <p style="margin: 0;">Cactusgereedschap.</p> <p style="margin: 0;">Bloemenspuiten.</p>
--	--